

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRALY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Aprilis 21-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Folytatása a' Párisi levelekből össze-
summázott tikkelyeknek. —

Ezeknek eleikbe ilyen elő-jegyzést bo-
tsátott a' Betsi Udvari Német Ujság: —
„Azon már említett Jegyzésekben, mellyek
által a' Frantzia levelek a' Betsi Congressus-
ra összegyülekezett Hatalmasságoktól Már-
tzius' 13-dikán kiadott Nyilatkozatás
megczáfolni iparkodtak, annak megmutá-
tásán is különösen rajta voltak — hogy a'
Frantzia nép ellen sohol semmi kényszerítés
nem történik, és hogy a' közönséges tsen-
desség sohol meg nem háborított lé-
gyen: — „Tsak egy ágyúlövés sem tétetett
(úgymond) sohol, 's egy tsepp vér ki nem
ontatott; semmi ellentállás meg nem pró-
báltatott. A' Bourbonok 's az ő párto-
saik oly tehetetleneknek lenni érezték ma-
gokat, hogy semmi oltalmazó eszközöket
elő nem vettek, 's még tsak azon semipar-
kodtak, hogy időt nyerhessenek. A' Bour-
bonok megbuktak, azért, hogy sem-
mi kemény fogantyuboz nem ragaszkodtak,
's a' többi.“ — Mennyiben egygyezzenek-
meg a' Frantzia íróknak ezen erőssítéseik
az igazsággal, megtettzik magának a' Mo-
nitörnek Oktober' 8-dikán kijött tudó-
sításokból, a' melly Monitör már maga is
félbe szakasztván a' déli Frantzia tartomá-
nyokban folyó történetekről való halgatást,

a' mellett is, hogy a' három színü párto-
soknak szerentsét tulajdonit, azt mindaz-
által maga is valóságos történeteknek elő-
hordása által megesméri: hogy a' Frantzia
népnek' egygyik része ellen erőszak követte-
tik-el; hogy a' közönséges tsendesség va-
lósággal megháborított; hogy ágyúlövé-
sek valósággal történtek; és hogy a' hol a'
szerentsétlenek az ő törvényes Királyok-
nak védelmezésében, százanként elestek,
ott vérnek kellett kiomlani, és ott ellent-
állásnak kellett lenni. —

Már most a' tudósítások követke-
nek a' Monitörből. — A' Hadi Ministeri-
um ezeket közötheti: —“

„Sok féle próbák tétettek, hogy Ge-
nerális d' Arriaut réa vehessek, hogy
a' *Perpignani* fellegvárat egy tsak most
összegyűjtetett rendetlen csoportnak által
adja; ő azt a' Császárnak, a' városnak, 's
az egész napkeleti Pyreneumi Departament-
nek, a' hol magát semmi ellentállás nem
jelentette, megtartotta; a' nemzeti színek
itt mindénütt elő vétettek. —

„Angoulem Hertzegnek minden
iparkodása mellett is, inkább tsak szó
mint valóság a' déli tartományokban való
támadás. —

„A' 13-dik Linea Regementet által tet-
ték *Nismesből* Montpellierbe, mert nem
hittek neki eléggé; a' többekhez is tsak en-
nyit bizhatnak, 's mind ezek türhetetlen-

séggel várják azt a szempillantatot, hogy magokat kinyilatkoztathassák. —

„Madam d' Arribeau, ki a' férje levelét, melyben ezek a' tudósítások tétettek, hozta, Mártzius' 30-dikán indúlt-el Perpignánból; 31-dikben útazott által Toulouse városán, a' hol ekkor volt Angoulem Hertzeg, a' kivel Damas úron kívül más valamelly nevezetes személy alig látszott lenni. A' seregeknek öszszegyűjtésén való iparkodásai gyümölstelenek voltak. Valencében a' 83-kik és 58-dik Linea-Regementek magokat öszszetsatolván, így kiáltottak: Éljen a' Császár! Néhány Közönségek három színűbokrétákat adtak nékik. A' Felső Alpések és Isere Departamentjeikben minden félelem elenyészett a' hazafiak között támadható hadakozásra nézve. Még tsak némelly Prováncieiek vagynak hátra, a' kik nem soká öszsze fognak fogdosztatni, ha bazon nem mennek. A' Párisi történeteknek meg tudása minden félelmet elosztatott. A' Vicillei, Mürei, és Gorpsi nemzeti testőrzők jól viselték magokat azon Prováncieiek ellen, a' kik ott az általjárás' útjait el akarták foglalni. Ezeknek az apró öszszetsapásoknak nem vala egyéb következtések, hanem tsak, hogy a' támadók elvesztettek vagy 60 embert, 's a' Császári katonák közzül vagy négyen gyenge sebeket kaptak. Tsak a' Dromei nemzeti testőrzők részesültek az öszszetsapásban, azok a' kik Lyonból indúltak volt ki hajókon, nem érkeztek volt meg.

Ezen kívül még egy más hosszszas tudósítást közöl a' Monitör, a' melly April. 4-dikén indúlt Lyonból: —

„A' Grenobeli nemzeti testőrzők az egész Departamentbéliekkel egyetemben fegyverhez kaptak. Lyonból egy Dekretom által reájok bizta vala a' Császár, hogy ha a' szükség kívánni találja, álljanak-fel vidékeiknek oltalmazására. Ők meg is feleltek annak, a' mire meghivattattak. Marsiliaiak indúltak vala útnak el-

lenek. Grenobel városa a' Marsiliaiakra reájok iratott, és szemeik' eleibeterjesztette az ő bolondságokat, tudokra adatvan, hogy a' Grenobeliek meg nem engedik, hogy a' Dauphinei vidékek belső hadakozás' mezejévé legyenek. Generalis Ernouf tsakugyan előnyomúlt 1500 Marsiliaikkal, kikkel a' Generalis Gardanne vezérlése alatt két Linea-Regementek is valának, úgymint a' 83 és 58 számúak. Ezek ellen a' Grenobeli, Vicillei, Mürei, és Gorpsi nemzeti testőrzőkkel Generalis Chabert küldettétvén-el, 's ő ezekkel szembe találkoztván, beszédbe elegyedt a' vezérjekkel Gen. Gardannével, melynek a' lett a' következtése, hogy az 58-dik Regement haladék nélkül, 's két nap mulva a' 83-dik is által állott a' Chabert seregéhez, a' Marsiliaiak pedig minden felé széllyel szaladtak.

„Az alatt míg ezek itt történtek, egy más sereg, melynél volt a' 10-dik számú Linea-Regement is, Montelimartnak fordúlt a' Hertzeg Angoulem vezérlése alatt. A' Dromei lakosok nem valának olyan készülettal, hogy ellene állhattak 's őtet vissza verhettek volna. A' harangok fére verettek. Generalis Debelle öszsze gyűjtött 600 nemzeti testőrzőt, 's ezekkel a' támadókra ment, 's vélték öszszetsapott, a' kik vissza verettétvén 30 elesett vagy megsebesedett embert vesztettek: de éppen ekkor az említett 10-dik számú Linea Regementnek egy Batalionnya, a' melyben Marsiliai kiöltözött önkéntvállalkozottak is találtattak, által jött a' hídon és három színű bokrétát szurt-fel. Ennek látására a' Dromei nemzeti testőrzők hozzájuk mentek, hogy vélték atyafiságosan öszsze ölelkezzenek: hanem ezek az árulók ekkor ismét fejr bokrétát tévént-fel, amazokra tüzet adtak, melly által ugyan, tsak kevesek sebesítették-meg, hanem minthogy az árulók már egyszer a' hídon által jöttek vala, tehát annyi hasznát tsak-

ugyan vették ők ezen gonoszságnak, hogy Valencébe bementek. —

„Megértvén Generális Grouchy ezt a' történetet, azonnal nemzeti testörző sereget küldött-el Lyonból a' Gen. Pire' vezérlése alatt. Gen. Lasalcette hasonlóképpen nemzeti testörzőket küldött-el Grenobleból St. Marcellin felé, hogy üssenek oldalról a' támadókra. Megrettenvén Hertzeg Angoulem a' népnek Dauphinében uralkodó indulatjától 's a' Lyonból tétetett készülétektől, azonnal odahagyta Valencét, és Montelimart felé vonta-el magát szüntelenül kergettetvén. Már most Gen. Grouchy maga is elment, hogy az itt lévő seregeknek vezérlést által vegye 's egész Marsiliáig elő nyomulván ott ezt a' támadást egészszen megfojtsa. —

Cahorsból így írtak April. 3 kán: — „Force úr ma megérkezik ide fejbokkrétával. Ötet a' nép körül vette 's fogságra tette; innét Párisba küldettetik. A' Királyi önkéntvállalkozottak' seregeik, melyek némely szomszéd Departamentekből öszszegyülekeztek vala, oszlanak széllyel. Minden jelek szerént nem soká helyre fog állani a' tsendesség. Hogy eddig nem lehattünk ilyen szerentsések, azoknak az akadályoknak tulajdonithatjuk, melyek miatt a' Párisi történeteknek hire hozzánk csak későre érkezhett meg; most már mindenütt tudva lévén nállunk is azt az indulatot elevenítették-fel, mellyet minden más Departamentekben, 's a' többi. —

Nantesből, April. 1-ső napján. Ugy látszik, hogy Hertzeg Bourbon megszegte ígérteit, és nem ült hajóra, mint ígérte vala, hanem Bordeaux városának vette útját. Az ifiu Charettét, az ugyan ezen nevű Vendei régi Generálisnak az unokáját, egy aszszony-sereg üzőbé vette vala, melyre nézve neki el kellett rejteni magát. Ezen aszszonyok azután a' Magistratus' háza előtt megjelenvén, megígérték férjeikkel egyetemben, hogy ezután tsendesen fogják viselni magokat oly fel-

tétel alatt, ha az ő fiaikat, mint Királyi önkéntvállalkozottakat útnak nem indítják.

Párisból ezeket írja ugyantsak a' Monitör: — Ritter Fontanes, a' Császár első építő mestere, a' Májusi-mezőre öszsze sereglendő Választó Gyűlésre nézve, melynek tagjait valami 20,000 emberre számlálják, egy nagy száláról való rajzolatot terjesztett a' Császár' eleibe. Az ő plánuma ez, hogy a' Márs' mezején fél karika formára kell egy szálát felállítani, úgy, hogy annak általlója (diametere) a' katonaszkolához rúgjon; a' Császár és az ő udvara ezen iskolának épületéből járnak-bé a' szálába; 's a' közönség a' Márs' mezejének egyéb üresen maradó részén gyülekezzen öszsze. Erössítik, hogy ez a' rajzolat fontolás alá vétetett légyen. — Párisban minden közönséges építetésekhöz, mellyek 11 holnapoktól fogva félbe szakasztattak vala, hozzá fogtak; sok ezer dolgofok foglalatosságot kaptak; rendelést tett a' Császár, hogy a' munkások' számát kettőztessék. A' Gen. Desaix álló-képe is vissza állittatik a' győzedelem' piatzára. — Az Ecoueni árvaház, melyben a' Bezsület-Légió tagjainak árván maradó gyermekeik tartatnak, hasonlóképpen helyreállittatott. — A' Monitör erössíti, hogy a' Király hűségese embereit mindenütt elnyomják és véllék rúttul bánnak. Le Tremouillét Chateaurauban elfogták, Charettét, a' ki az Alsó Ligeris vidékein a' Király' részire verbuált, csak nem megkövezték, Stevenótot, a' ki Párisban még a' Király elmenetele előtt egy Légiót kezdett volt gyűjteni St. Servanban, 's másokat Vitreben, a' nép fogságra tett. Moulinsben a' nép a' Préfektust, ki a' Király' hűségében megmaradott, arra kényszerítette, hogy hármasszínű pántlikát akasztván a' kalapjára, a' Bonaparte' proklamációt előttök elvassa-fel. Hasonló erő-

szakoskodásokat követett-el a' nép Beszan-sonban a' Prefektussal.

Egyéb Dekretomok között, mellyek a' Monitörben kijöttek, egy a' Királyi Familiát illeti, és Mártzius 25-dikén adatott-ki. Ez által a' Nemzeti Gyűlésnek a' Bourboni Ház ellen hozatott törvényei újittatnak meg. Mind azok ezen familiának tagjai között, kik a' Frantzia földön megtaláltatnak, ítélőszék eleibe állittatván, a' törvényekben meghatározott ítélet mondatatik-ki rájuk. Mind azok, a' kik a' Királytól Ministerséget, 's a' többi, felváltoltak, Paristol 30 mérföldre menni, 's a' kiszabott hűséghitét letenni köteleztetnek. Mind azok, a' kik déli Frantzia országban a' felkelés' organizálásában részt vettek, és 8 napok alatt a' fegyvert le nem teszik, a' büntető törvényeknek ereje szerint fognak üldöztetni. —

A' következő Dekretomot még Mártzius 12 dikén Lyonban adta volt ki (a' Journal. de - l' - Empire szerint) Napoleon: —

„Meggondolván, hogy számos személyek minket és a' birodalmat elárulták, hogy az idegeneket ide hívták, vagy pedig őket az 1814-dik esztendőben, a' Frantzia birodalomba való beütésre, a' birodalomnak feldaraboltságára, 's a' Császári thronusnak felfordítására czélzó plánumjokban elősegéllették, meghatároztuk és határozzuk, mint következők: —

1) Telyes és tökéletes bocsánat adatik, a) azoknak a' polgári és katoná személyeknek, a' kik egygyetértés és egyéb büntetést érdemlő öszszesövetkezéssek által az ellenséget Frantzia országba hívták, 's annak plánumait, b) a' kik a' birodalom Constitutziójának 's thronusának felfordítását, elő segéllették. —

2). Kivétetnek ezen bocsánat alól: Lynch (a' Bordeáuxbéli volt Prefektus), Jacquelin, Vittrolles (Baró), Alexis-de-Noailles, Ragusai Hertzeg (Marmont), Rochefaucault, Bou-

rienne, Bellart, Hertzeg Benevent (Talleyrand), Gróf Beurnonville, Gróf Jaucourt, Hertzeg Dalberg, és Abbé Montesquiou. Ezek állittassanak ítélőszék eleibe, ítéltesse meg a' törvények szerint, 's bűnösöknek találtatván, szenvedjék a' büntető törvényeskönyvben kimondatott büntetéseket. Az ő ingó és ingatlan javaik ezen Dekretomnak kiadattatása után azonnal foglaltassanak el.

Nagy Britannia.

A' Parlamentom' Alsó háza Aprilis' 3-dikán ülést tartván azt a' kérdést tette-fel *Whitbread*, hogy nem szándékszik-e az Országglószék a' mostani rendkívül való történetekre nézve valamit közöltetni a' Parlamentummal? Minister *Vansittart* úgy felelt, hogy mint ő gondolja, a' Régens Princz 5-dikben tudtára adatja a' Parlamentumnak azon eszközöket, mellyeket ő Királyi Hertzegsége a' mostani környűllállásokra nézve elővételni jónak ítelt. Az után némely megjegyzéseket tett *Whitbread* a' Bétsi Congressusnak Mártz. 13-dikán kiadott Nyilatkoztatásáról. Ő nem reméli, így szollott a' többek között, hogy ez az Akta valódi legyen, és hogy igazságtalanul tétetődött volna fel, az, hogy Wellington, Clancarty, Cathcart, és Stewart Lordok meghatalmaztatva lettek volna arra, hogy egy ilyen Documentumot aláírjanak, hogy valamelly Hatalmasság ellen hadat hirdessenek, és a' gyilkolást javasolják, vagy mentsék. — Továbbá azt is kívánta volna tudni *Whitbread*, hogy valódinak tartják-e ezen Aktát magok az ő Brit. Felsége' Ministerei, és hogy volt-e a' Britannus Ministereknek hatalom adattatva arra, hogy ezt aláírják. — Az után egy újságlevelet hozott elő *Whitbread*, azt mondván, hogy annak írója ezen Nyilatkoztatáshoz támaszkodván a' gyilkolás' tudományát helybe bagyta legyen, a' melly ellen csak kevés esztendőknél előtte is a' Felső-házban Lord Grey és Wellessey, az Alsóban pedig Minister Perceval (a' ki maga is gyilkos kéz

által öletett-meg, igen hevesen kikelték volt.

Erre, a' kintstár' Cancellarius a fellálván azt felelte, hogy a' tiszteletre méltó úr, a' ki most beszélt, tsalfa magyarázatot ad ennek a' Nyilatkoztatásnak, és hogy abban telyességgel semmi a'fele nintsen, a' mi gyilkosságra hívna valakit, és hogy az ő Felsege Ministerei a' Lord *Wellesley* és *Perceval* principiumaiktól telyességgel el nem távoztak. Az ezen Nyilatkoztatás alatt találtató nevek elegendő kezesek azért, hogy abban semmi nemtaláltathatik olyan, a' mi nem törvényes, nem tisztességes, és a' czállal meg nem egygyező volna. — Tsakugyan tovább is sürgetvén *Whitbread*, hogy valyon megesméri-e az Országlószék ezt a' Nyilatkoztatást, 's eleibe fogja é azt a' Parlamentumnak terjesztetni, tsak azt felelte néki *Vansittárt*, hogy ő azt nem mondhatja, hogy azt az Országlószék meg nem esméri, 's hogy az semmi törvéntelent nem foglal magában. — Lord *Castlereagh*, kitől fontos magyarázatokat várt a' Parlamentum' a' dolgoknak jelen lévő állapotjuk felől, nem volt jelen ezen ülésben. —

Mártzius' végén nevedvén *Londonban* a' Státus' váltó papirosainak betsek, ezt annak a' Mártzius' 30-dikán indúlt bírnek tulajdonította a' *Morning Chronicle*, hogy a' Ministerek egy ajánlást vettek volna Párisból a' *Fouché* aláírása alatt, melyben olyan kivánságot nyilatkoztat-ki *Bonaparte*, hogy szeretne barátságos állapotban maradni Nagy Britanniával. A' volna ugyan a' kivánsága, hogy ha lehet, maradjanak-meg azok a' feltételek, mellyeket ő a' *Chatilloni* alkodozásokor ajánlott az öszszeszövetkezett Hatalmasságoknak: hanem minthogy az ő Ministerei úgy ítélnek, hogy jó leszen Európa' békességéért a' *Párisi Kötésre* is reá állani; tehát ő ennek elfogadására is kész leszen.

Egyeb *Londoni* közönséges levelek pedig azt erőssítik, hogy *Doverhez* egy nem-

zetibokrétás *Frantziatiszt* szállott volna ki a' *Caulincourt*' passusával *Bonapartétól* akarván a' XVIII-dik *Lajos Király*' *Londoni Követjéhez* Gróf *de la Chártréhez* levelet vinni. Ezt a' tisztelet tüstént letartóztatták 's megmondották néki, hogy tovább egy lépést sem tehet addig, míg *Londonból* rendelés nem érkezik eránta. Végezetre elérkezett ez a' rendelés, melynek a' volt a' foglalátja, hogy Gróf *Chartre* mástól senkitől nem fogadhat-el semmi levelet, tsak a' maga törvényes Fejedelmétől, melyhez képpeszt a' *Frantziatiszt*, levelével egygyütt vissza indított *Calais* felé. |

„Igy fogadtatának nállunk, e' képpen szoll a' *Londoni Kurir*, a' számkivetettnek nyilatkoztatásai, a' kivel a' Szövetségeseknek kifejezéssek szerent, sem békességet sem kötéseket nem lehet tartani. — A' fellyebb említett *Morning Chronicle* ezen tárggyrol való írásnak alkalmatosságávaligen gyűlölséges megjegyzéseknek tetelére veszen bátorságot magának ezen 13-dik *Mártziusi Nyilatkoztatásra* nézve, 's kivált Hertzeg *Wellingtont* érdekli nagyon, azért, hogy az *Anglus* Ministerektől való meghatalmaztatás nélkül, a' kik meg részekről etébb a' Parlamentomot köteleztettek volna megkérdeni, nevét, egy ily fontos tárggyrak aláírta.

Béts.

Tábori Tudósítás.

Éppen most érkezett-meg (e' 19-dikben iratik a' Bétsi Udr. Nemetújságban) egy Kurir, a' ki April. 12 dikén a' következő tudósításokkal indúlt-meg a' fő vezér *Báró Frimont* fő hadiszállásáról: —

„Az ellenség 8-dikban és 9-dikben megújította két számos osztályok által az *Ochibelloi* hidfedező sántzokra való ütést, de a' mieinktől mind annyiszor nagy vesztéssel vissza veretett. *F. M. Lajnált Bianchi*, kinek a' vala parantsolatja, hogy seregével *Borgóforte* előtt *Capo*

Bentigvoglio és a Po vize között állapot-jék-meg, de azonban az ellenséget a lehetőségig nyughatatlankodtassa, az ellenségnek *Capinál* álló tanyáját, úgymint a *Caracosa* osztályának 4 Batalionnyait, két tsapatokkal megtámadta. A' verekedés igen vakmerő vala, mind addig, míg végezetre az ellenség a várost legnagyobb fútással oda hagyta, a' hol 12 tisztjei és 500 emberei estek fogságra. A' részünkről való vesztes felettébb tsekély volt. —

„Reggiót már oda hagyta vala az ellenség, és *Modenán* által folytatta hátrálását. —

„F. M. Lajtnánt Báró Mohr olyan parantsolatot kapott, hogy az *Ochlobellói* hídnak sántzait oda hagyván, induljon *Ferrarának* feloldozására. —

„A' *Toskánai* Nagy Hertzegségben két ellenséges, úgymint a' *Livron* és *Pignatelli* vezérlések alatt lévő Osztályok, a' *Cortónai* úton egész *Florentziáig* elő nyomultak vala, az után, hogy a' Cs. Fő és Nagy Hertzeg onnét *Pisába* eljött volna. Generális Gróf Nugent, ki a' maga seregével *Pistójánál* állott, eszébe vette, hogy az ellenség néki fordult légyen, oly czélzáfsal, hogy őtet a' maga tanyájából, melly annyival veszedelmesebb vala az ellenségnek fő ármádájára nézve, hogy a' Gróf Nugent' seregeinek itt létek által a' hegyi lakosoknak felkelések elősegítettet, elkergesse. Gen. Gróf Nugent maga ment az ellenségnek eleibe, 's egy jó állásban megállapodván, őtet oda bévárta, 's ott jól megvervén a' *Florentziai* kapukig kergette. Fő Kvártélymesteri Stábnál lévő Kapitány *Radisits*, a' *Lichtenstein* Régementjéből 7 Huszárokkal 's a' *Toskána* Dragonyosok közül 13 embereikkel támadta-meg az ellenség' egyik tsapatjának előtsoportját, 's azt egészszen megzavarta; az elfogattattak között egy Oberster találtatott 32 köz emberekkel.

Ezeket eddig tegnap irtuk. Ma ismét jöve-ki egy *Tábori Tudósítás*, melyben ezek vannak: —

„Egy Kurir, a' melly *April. 14-dikén* hagyta oda a' fő hadi szállást, éppen most érkezett-meg ide, ilyen tudósítással: Telyességgel szükséges vala az, hogy *Ferrara*, a' mellynek még sem illendő oltalmazó, sem elégséges eleségbéli készületei nem valának, az ostrom alól felszabadittassék. Erre nézve megparantsolta a' fő vezér F. M. Lajtnánt Mohr-nak, hogy az *Ochlobellói* hídsántzokból *Ravale* és *Casaglia* felé nyomúljon elő, 's az ellenséget megtámadván, verje vissza. Ezt tselekedte a' Mohr osztálya 12-dikben az alatt, míg a' F. M. Lajtnánt Gróf Neiperg osztálya, oldalfelt fenyegette az ellenséget. A' Királyi sereg, noha még az *Ambrosio* osztálya is segítségére sietett vala, tökéletesen kinyomattatott a' sántzokból, a' mellyek a' miéink által elrontattak, 's, *Ferrara* feláldoztatott az ostromoltatás alól, minekutánna az ellenség magát egészszen vissza vontat volna. F. M. Lajtnant Mohr egész *Bologna* felé kergette őtet. A' *Wied-Runkel* Regimentje elvette egy ágyuját és egy munitziós szekerét. Igen számos emberei elestek vagy megsebesedtek; az utolsók között van *Ambrosio* is.

Mi 150 embert veszítettünk, holtakat és sebeseket, 's ezek között néhány tisztet is. Különösen sajnáljuk a' *St. Julien* Regimentjébéli *Májort Ivanovichet*, kinek egy lábát elszakasztotta az ágyúgolyóbis. Igen ditséri a' fő vezér, F. M. Lajtnant Mohrt, valamint Gen. Báró *Lauert*, is, ki a' *Ferrarai* még nem tökéletes fellegrát az ellenségnek kétszeri heves reárohanása ellen megoltalmazta.

„Generális Gróf Nugent, *April. 10* és *11-dik* nadjain az ellenségnek néhány versbéli reáütéseit verte vissza *Pistójától*, 's ismét 40 embereit fogta-el.

(Végezete a' Tóldalékban találtatik.)

Rendkívül való Toldalék,

A' Magyar Kurir 32 ik darabjához.

Olasz Ország.

Bétsi leveleink kiadták Német nyelven az ezen hónap' 6-dikán költ Majlándi Ujságból a' Nápolyi Királynak azon Proklamátzióját, a' melyre az Austriai Cs. Fő Kormányozó F. Marschal Gróf Bellegarde, már a' M. Kurirban is kijött Proklamátziójában, méltó módon megfelelt. Németből e' képpen fordíthatjuk magyarra a' Király' Proklamátzióját: —

„Eljött az óra, melyben egy nagy sorsnak (végzésnek) bé kell telyesedni. Az elővégzés hív végezetre benneteket, hogy független néppé legyetek. — Az Alpesektől fogva a' Scillai tengerszorosig csak ez a' kiáltás hangzik: Olasz Országának függetlensége! Mitsoda jusun ragadhatnak-e tőle idegen népek a' függetlenséget, ezt a' minden népek' első jussát, első javát? Mitsoda jusun kell nekik a' ti szép mezeiteken uralkodni, gazdagságaitokat magokévá tenni, hogy oly vidékekre plántalják által azokat, a' hol nem vették származásukat? Mitsoda jussok van arra, hogy fiaitokat elvigyék, őket őseiknek temető helyeiktől messze, szolgáltatásák, hogy ott epedjenek 's meghaljanak? Hijába tornyozta-e fel réatok nevezé a' természet az Alpese' bértzeit? Hijába vett-e benneteket még keményebb sorompóval, a' nyelv-és szokásbéli különbséggel, 's a' természeti tulajdonságbéli meggyőzhetetlen öszszenemférhetéssel körül? Nem! Nem! Minden idegen uralkodás nyészsen-el az Olasz földről. Hajdan a' világ' urai lévén, husz Századokig tartott elnyomattatás és meggyőzetterés által fizettetek ezen ditsóséget. Minden nép maradjon-meg azon határok között, mellyeket nekik a' természet kijegyelt; tengerek és járhatatlan hegyek a' ti határaitok: ezeken túl lépni so-

ha eszetekbe ne jusson; de ti is kergessétek-el innét az idegent, a' ki ezeket megsértette, ha, nem siet ónuön határai közé vissza menni. Nápolynak vidékeiről 80,000 Olaszok indultak-meg Királyoknak vezérlése alatt, és esküsznek, hogy nem nyugosznak addig, míg Olasz országot meg nem szabadítják. Már meg van mutatva, hogy ők meg tudják tartani, a' mire meg esküsznek. Egyéb vidékekbéli Olaszok! segéljétek elő ezt a' nagyra czélzó plánumot. A' ki már fegyvert viselt, azt ismét vegye elő; az ahoz nem tudó ifjuság tanuljon-meg azzal bánni. Minden nemesebb indulat elevenüljön-fel, és intézzen a' haza' nevében egy szabad szót minden Olasz mejhéz (szívhez). A' nép ereje *in mosca* és minden formában fejtődjek-ki. Annak kell meghatározatni, hogy szabad legyen-e Olasz ország, vagy még egyszer századokig szolgálai módon meghunyászkodjek. A' tsatazásnak meghatározónak kell lenni, és mi ezen szép hazának boldogságát hosszú időre megfundáltatni szemléljük, a' melly — noha még szellyelszagattatva lévén, és vérezvén — leghevesebb vetélkedésbéli viaskodást okoz. Minden tartományoknak megvilágosodott férjfiái, a' nemes principiumokon fundáltatott országglószékekre méltó népek, 's a' magokat az ő természeti tulajdonságaiknak felséges volta által megkülömböztető Fejedelmek, örvendezni fognak a' ti próbatételeteken, 's győzedelmeskedésteiket helybe fogják hagyni. 'S hát Anglia, ez a' Constitutzió-nalis Országglás' módjának előkepe, ez a' szabad nép, a' melly ditsóségeket tartja a' népeknek függetlenségekért tsatazni 's kintset kiadni, megtagadhatná-e tölletek a' maga helybehagyását? Olaszok! ti sokáig bámultatok azon, hogy hozzánk hijába kiáltoztatok, talám mikor már a' ti kívánsá-

gaitok körülöttünk tsengettek, gyaláztatok is a' mi veszteglésünket. De nem jött vala még el az alkalmas idő; még nem kaptuk vala bizonyosságát a' ti ellenségeitek' hitszegettségének; szükséges vala, hogy a' tapasztalás felfedezze azokat a' megtsaló ígéretek, mellyekkel a' ti régi uralkodóitok, midőn közzitekbe vissza tértek, oly bő kezűek valának. Sebességgel való 's ártalmathozó tapasztalás! Én ez eránt ama Majlándi, Bolognai, Turini, Velentzei, Brenciai, Modenai, Reggiói, 's egyéb nevezetes városokbéli szerentsétlen Olaszokat hívom bizonyságul. Melly sok vitéz katonának 's virtuósus patrióták elragadtattak a' hazafi földről! melly sokak nyögtek a' tömlétzben! Melly sok feláldoztatások, erőltetések, 's hallatlán megaláztatások! Olaszok! jóvá kell tenni ezt a' sok rosszszat. Szoros égygyességgel tsatoljátok össze magatokat; 's a' ti belső szabadságtokat 's tulajdonotokat egy önnön választástok szerént való országlás, egy valóságos nemzeti képviselés, 's egy a' folyó századhoz és hozzátok méltó Constitútzio fogja védelmezni, mihelyest a' ti tulajdon magatokban való fennállástoknak a' ti bátorságtok l szén a' zálloga. Minden vitézeket meg-hívok, hogy mellettem verekedjenek; meg-hívok mindeneket, a' kik hazájok' ügyét jól megfontolták, hogy előre készítsék-el azt a' Constitútziót és törvényeket, a' mellyeknek mostantól fogvást a' szerentsés 's a' független Olasz országban uralkodni kell. — „Költ Riminiben Mártzius 30-dikán, 1815 ben. —“

„Joakim Napoleon.

A' Majlándi Politziai kormányozó Tisztség ilyen megintó parantsolatot hirdettetett-ki: —“

„A' kávé, kortsma 's egyéb ilyen házakba járó személyek között néhányak tállatnak, kik a' politikai történetekről nem okos beszédeket folytatnak, 's hazug és haszontalan híreket terjesztvén-el, a' lakosoknak nyúghatatlanságot okoznak, 's ezen házaknak tulajdonosaikat a' magok kereseteknek folytatásában veszedelmezte-tik. A' Politziai igazgató szék kéntelenit-tetik minden kedvetlenségeknék eleit ven-ni, 's mind azokkal a' törvény' keménysé-ge szerént bánni, a' kik vigyázatlan be-szédgyek által a' lakosok' tsendességét 's a' közönséges tsendességet meghaboríthat-nák: melyhez képpest mind ezek magok-nak tulajdonítsák, ha a' közönséges tiszt-viselői Karok a' törvény' keménységével megégygyező eszközöket vesznek elő az ilyenek ellen. —“

„Gróf Strasoldó Julius
Politziai Fő Igazgató.

Folytatása a' Tábori Tudósításnak.

„Mostanig már 2000 emberei hozattat-tak-bé az ellenségnek, hozzánk, mint ha-di foglyok. Minden eddig történt özsze-tsapások azt mutatják, hogy Múrat a' megtámadólag való verekedésen felhagyni kéntelenített legyen, 's a' Po mellől, minekutánna mindenütt megveretett, ma-gát vissza vonta; az ő seregei elerköltste-lenültek, Olasz országban a' tsendesség, mellyet ő fenyegetett (lásd a' Próklama-tzióját) bátorságossá tétetett, 's a' mi ármá-dáink készek arra, hogy őtet kevés napok alatt felesleg való erővel megtámadják; míg az alatt egy más ármáda a' Piemo-n-ti határokon özsze gyülekezni fog, hogy Déli Frantzia országra figyelmezzen.“

Aprilis 19-ik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 385 forintot Váltó-tzédulában. Egy Császár aranyért 17 forintot 53 krt.